

הסידות בפרשה

הרב יצחק שפירא

פרשת תרומה

לחיות בביטול למלך

בסיפור המגילה אנו רואים את הנאמנות המוחלטת של אסתר ומרדכי למלך אחשורוש, מהי התפיסה שעומדת מאחורי נאמנות זו? מה גורם לבגתן ותרש להחליט לחסל את אחשורוש? סיפור המגילה בעבודת ה' –

פרק ב'

לאחר שושתי מסרבת לבוא למשתה אחשורוש, אחשורוש מקבל את עצת ממוכן ומוריד את ושתי מגדולתה. לפי עצתו של ממוכן, יש חשש שכל נשי הממלכה ילמדו מושתי 'להבזות בעליהן בעיניהן'. אחשורוש מקבל את טענת ממוכן, כי חשוב לאחשורוש שאשתו לא תפריע לו ללכת על החשקים והתאוות שלו.

מלכה כמו ושתי שיש לה עמדה עצמאית וחוש ביקורת ביחס למלך אחשורוש, אינה יכולה להסתדר איתו ולכן הוא מעביר אותה ממלכותה. חז"ל אומרים שאחשורוש הרג את ושתי, גם אם נאמר שאחשורוש רק העביר את ושתי ממלכותה הוא בעצם הרג אותה, כי היא כאילו לא קיימת. אחשורוש לא רוצה שיהיה מישהו שאינו חלק מהתענוג שלו. כדי שתהיה לאחשורוש מלכה שממנה הוא יהיה מרוצה, הוא צריך למצוא מישהי שבטלה אליו ומעצימה את התענוג שלו.

אסתר המלכה ומרדכי היהודי

כפי שנכתב בעבר (מייל שבועי לפרשת משפטים), חז"ל אומרים שכל פעם שכתוב המלך במגילה הכוונה היא לקב"ה. מכאן בקשר לדמויות המגילה, אנו מתייחסים למלך אחשורוש כמשל לקב"ה.

אסתר מתוארת בסיפור המגילה, כאחת שמתבטלת לגמרי למלך אחשורוש. כאשר המגילה מתארת כיצד לוקחים את אסתר לבית הנשים, כתוב ש'אין אסתר מגדת את עמה ואת מולדתה כי מרדכי ציווה עליה אשר לא תגיד'. כלומר אסתר מסתירה את המקור ואת העם שלה, למרות שליהודים היה יכול להיות הרבה טוב אם היא הייתה מגלה מהיכן היא הגיעה. אסתר לא מוכנה להגיד את מולדתה כי היא לא רוצה להרוויח משהו מהקשר עם אחשורוש, היא רוצה לבוא בהתמסרות מלאה למלך אחשורוש.

כאשר אסתר הולכת אל המלך, כתוב שהיא 'לא ביקשה דבר כי אם את אשר יאמר הגי... ותהי אסתר נושאת חן בעיני כל ר'איה'. אסתר לא רוצה להתקשט או לבקש משהו בשביל עצמה, כל כולה אומרת התמסרות למלך, רק מה שיאמר הגי סריס המלך שתפקידו לעזור למלך - אסתר עושה, ודווקא בגלל זה 'ותהי אסתר נושאת חן בעיני כל ר'איה'.

אסתר לא אומרת את עמה ואת מולדתה, כי כך ציווה עליה מרדכי. מרדכי הוא זה שדוחף את ההתבטלות המוחלטת של אסתר אל אחשוורוש.

כאשר המגילה מתארת את מפגש אסתר ואחשוורוש היא כותבת: 'ויאהב המלך את אסתר מכל הנשים ותשא חן וחסד לפניו מכל הבתולות וישם כתר מלכות בראשה וימליכה תחת ושתי'. מדוע אחשוורוש כל כך אוהב את אסתר? כפי שנכתב, אסתר מעוניינת בטובתו של אחשוורוש ולא בטובתה האישית. כאשר אחשוורוש חש בזה, מיד היא נושאת חן בעיניו והוא ממליכה תחת ושתי.

כאשר אחשוורוש נשוי לושתי הוא מרגיש שיש מישהו, שמצד אחד מאד קרוב אליו, אך מצד שני שומר על עצמאות חיצונית ביחס אליו. כך יוצא שושתי כל הזמן משדרת לאחשוורוש שהתענוג שלו תלוי דווקא בה. בצורה כזו התענוג של אחשוורוש לא לגמרי שלם, ולכן הוא מחפש מלכה אחרת. כאשר אחשוורוש פוגש את אסתר, הוא מרגיש שהיא משדרת שכל מה שמעניין אותה זה רק טובתו של המלך. כך כאשר אחשוורוש אוהב את אסתר הוא לא מרגיש את חולשתו, להיפך הוא מרגיש עד כמה הוא אוהב את עצמו. אחשוורוש אוהב מישהי שכל מה שהיא רוצה זה שלו עצמו יהיה טוב, כך יוצא שבעצם הוא אוהב את עצמו. מלכה כזו אחשוורוש ממליך תחת ושתי, מלכה שכל רצונה הוא להיות רק בשבילו.

נשמתו של יהודי

כמו שתיארנו לעיל אסתר הולכת אל אחשוורוש בהתמסרות גמורה, בלי להגיד את עמה ואת מולדתה. התמסרות זו דומה להליכתו של אברהם אבינו כאשר ה' אומר לו 'לך לך מארצך וממולדתך ומבית אביך אל הארץ אשר אראך'. אברהם אבינו עוזב את מקומו ואת ארצו אל הלא נודע אחרי הקב"ה, בעצם הוא לא משאיר לעצמו כלום ונותן הכל לה'. כמו אברהם אבינו ואסתר המלכה, כך כל יהודי ויהודי מצד הנשמה שלו הולך על ה' לגמרי, בלי להשאיר לעצמו שום דבר. נשמתו של היהודי עסוקה אך ורק בתענוג שיהיה לה' מהקשר איתה, התענוג היחיד שיש לנשמה הוא מהתמסרותה המוחלטת לה' ומהתענוג שיש לו ממנה.

כפי שנכתב לעיל, כל מה שאסתר עושה היא עושה על פי מרדכי, כמו שכתוב 'ואת מאמר מרדכי אסתר עושה כאשר היתה באמנה אתו'. מרדכי משול לכח הבחירה שלנו ללכת על הקב"ה בלי שום אינטרס, ואסתר מראה לנו כיצד אנו עושים זאת בפועל.

אנו היהודים מאמינים שה' עושה את כל מה שקורה במציאות לגמרי בשבילו, ואנו שמחים להיות חלק מהתענוג הגדול שיש לו מאיתנו ומהמציאות. משום כך אנו שמחים להתמסר לגמרי לתענוג של המלך, להיות לגמרי בשבילו. אנו כיהודים כל תפקידנו הוא רק לגרום שיהיה לה' יותר תענוג, וככל שיש לו יותר תענוג כך אנחנו יותר שמחים.

אם ניקח את הסיפור של הקשר שיש בין אחשורוש ווּשְתִי, ונהפוך אותו למשל לקשר שלנו עם ה' ח"ו, היינו מרגישים שה' כביכול מנצל אותנו. אנו נמצאים מחוץ לקב"ה נפרדים לא לגמרי חלק ממנו, ואילו ה' מצידו משתמש בנו כדי שיהיה לו תענוג. תחושה זו הייתה גורמת לנו לחפש כל הזמן איפה אנחנו כן יכולים לחיות את החיים איפה אנחנו כן יכולים להרוויח. אך כאשר אנו תופסים שאנו לגמרי חלק מה' ואין לנו מציאות נפרדת, אנו לא מרגישים שה' מנצל אותנו אלא שאנו שמחים יחד אתו בשמחתו, דווקא בגלל שאנו חלק ממנו. להיפך, ככל שיש לה' יותר תענוג מאיתנו, כך אנו יותר שמחים שאנו זוכים לשמח ולשמוח אתו.

בגתן ותרש ואומות העולם

לאחר שאסתר מונתה למלכה תחת ושתי, באים שני סריסי המלך ומבקשים לשלוח יד במלך אחשורוש. כאשר שני סריסי המלך רואים כיצד אסתר מתנהלת ביחס לאחשורוש, הם חשים לפתע שכל המציאות כולה סובבת רק סביבו, וזה ממש מרגיז אותם. פתאום נכנסה אסתר לתמונה ושינתה את כל הכללים, במקום שכל אחד ימשוך את המציאות כדי לממש את רצונותיו, פתאום מגיעה מישהי שאומרת שכל המציאות סובבת אך ורק סביב המלך.

כמו שנכתב אסתר ממחישה לנו את רצונותיה של הנשמה, הנשמה רוצה להיות כל כולה רק בשביל ה'. כאשר אומות העולם רואים שהיהודים קיימים רק בשביל ה', זה ממש מרגיז אותם. הם לא מבינים כיצד יכול להיות שיהיה מישהו שלגמרי לא דואג לרצונותיו שלו, וגורם שכל המציאות כולה תסתובב סביב הקב"ה. משום כך הגויים בכל ההיסטוריה רוצים להרוג אותנו, מציק להם שאנו משנים את הכללים של המשחק.

גם בעבודת ה' של האדם עצמו אנו מוצאים את הטענות של מרדכי ואסתר מחד, ואת הטענות של בגתן ותרש מאידך. הנפש האלוקית רוצה להתמסר לה' לגמרי, אך הנפש הבהמית מרגישה מאויימת. רצונה של הנפש הבהמית היא לדאוג לעצמה, ואילו התמסרות האדם בעבודת ה' הורסת לה את הדאגה לעצמה. עלינו לא להתפעל מבגתן ותרש שבתוכנו, להתחבר למרדכי ואסתר ולהתמסר לגמרי לקב"ה.

שנזכה להתמסר לגמרי לה' ולקבל קדושת מרדכי ואסתר, קדושת פורים באמת.

שבת שלום!

בית המדרש עוד יוסף חי

